

Nieuwsbrief nr. 4 maart 2014

sTEN vrienden. Hier ligt voor u onze vierde Nieuwsbrief. In deze Nieuwsbrief staan we stil bij de ontwikkelingen binnen en buiten de sTEN.

Van de voorzitter.....

Verantwoord verzamelen is de kunst van het weggooien...

Je hoort in 'onze kringen' nogal eens de opmerking; De kunst van het verzamelen is de kunst van het weggooien. En daar zit wel een kern van waarheid in. Want een serieuze en complete collectie omvat precies die zaken, die relevant zijn. Maar ja, wie bepaalt of iets relevant is binnen een collectie? En wanneer is een collectie compleet? Daar heeft eenieder zo zijn opvattingen over. Discussies op dit gebied zijn niet gespeend van emoties en subjectiviteit. Ja, zelfs dogmatisme kom je tegen. Zeer begrijpelijk. Even voor alle duidelijkheid; ik wil me nu niet in die discussies mengen of ze aanwakkeren. Die lopen wel autonoom. Bovendien stel ik mezelf gerust met de gedachte, dat de discussie op zich al interessant genoeg is. Het feit dat we daar onder vakbroeders (m/v) met elkaar over praten is al een heel leerzame exercitie. We kunnen daarbij voortdurend van elkaar leren. En de 'uitkomst' van die discussie - zo er een is - moet bij voorbaat worden gerespecteerd.

Een element dat in de discussies rondom de opbouw van een collectie zeker een belangrijke rol speelt is het al dan niet beschikbaar zijn van de gezochte objecten en, in het verlengde daarvan, de beschikbare (opslag en/of tentoonstellings-) ruimte. Zo plat kan het zijn. Aan die aspecten moest ik onlangs, na een bezoek aan het Spoorweg Museum in Utrecht, denken.

Zoals veel lezers weten, ben ik een gepassioneerd liefhebber en verzamelaar van (elektrische) moeder- en dochterklokken. In het verlengde daarvan ben ik lid van een commissie, die een thema-tentoonstelling van elektrische moederklokken van Nederlands fabricaat voorbereid. Die tentoonstelling zal medio dit jaar in het Museum Nederlandse Uurwerken (op de Zaanse Schans) worden geopend. De commissie is momenteel aan het inventariseren wat er op die tentoonstelling zou moeten staan en waar die stukken dan wel 'zitten'. In het kader van die inventarisatie had ik recent een afspraak bij het Spoorweg Museum in Utrecht. Want, wanneer er één organisatie 'leeft van en met de tijd', dan zijn het de Spoorwegen wel! Ik sprak daar met een zeer gedreven en behulpzame conservatrice. De bespreking vond plaats in de bibliotheek van het Spoorweg Museum, een plek die normaal niet toegankelijk is voor het bezoekende publiek. Ik kon mijn ogen niet geloven; wat een collectie, wat een prachtige bibliotheek.

Om die indrukken met anderen te kunnen delen, heb ik bijgaande foto's gemaakt. Oordeel zelf! Maar ook de rest van het museum mag niet echt klagen over ruimtegebrek. Wat een fantastische collectie. En wat een opvallende en eigentijdse presentatie! Daar is echt over nagedacht. Ook de jeugd is niet vergeten; daar waar een museumbezoek vandaag de dag bij voorkeur een *experience* moet zijn, kunnen kinderen in Utrecht volop hun hart ophalen. Wat dat betreft blijft er voor velen onder ons nog iets te wensen over! Of is het een droom?

Rob Timmermans
 Voorzitter van de sTEN
 E: bestuur@telecomerfgoed.nl

stichting Telecommunicatie Erfgoed Nederland

Samen onder één paraplu

Secret Communications tentoonstelling

In Nieuwsbrief 2 werd de tentoonstelling 'Secret Communications' al aangekondigd. Deze tentoonstelling, georganiseerd door de 'Stichting Centrum voor Duitse Verbindings- en Aanverwante Technologieën', is een groot succes geworden. Er werden totaal over de verschillende openingsdagen bijna 400 bezoekers geturfd.

Volop belangstelling voor de geheimen van 'Secret Communications'

Op de laatste, extra ingevoegde, zondag 15 december kwam er 'hoog bezoek' van Herman Schoemaker, een oud O&I medewerker (ook als Gladio bekend), die in juni aan de Universiteit van Utrecht op het onderwerp 'Stay Behind' afgestudeerd is. Het werd een heel levendig gebeuren, waarvan meer dan een half uur video op YouTube is te bekijken.

De Telefunken FS-5000

De laatste en mooiste Gladio set was de Telefunken FS-5000 met codenaam Harpoen.

Op de eerste dag van de tentoonstelling kwam er zelfs een ontwikkelingsingenieur van de FS-5000 op bezoek.

Meer informatie en foto's op de website:

www.cdvandt.org/secret-comms.htm

Museumweekend

Tijdens het Museum weekend op zaterdag 5 en zondag 6 april 2014 zal ook het Omroep Zender Museum geopend zijn. Beide dagen kan het museum zonder afspraak van 10:30 tot 16:00 worden bezocht.

Middels een tiental onderwerpen (onder andere gebouwen, masten, antennes, zenders, studio en de antieke radio collectie) is te zien wat er allemaal voor nodig is om een signaal via de ether bij u thuis te krijgen.

Via een looproute kunt u rustig alles bekijken waarbij door museum-medewerkers

uitleg wordt gegeven bij de diverse zenders, antennes en andere onderdelen.

Meer informatie op de OZM website:

www.omroepzendermuseum.nl

Op de website kan ook een informatiefolder worden gedownload.

Focus op....

In deze rubriek besteden we aandacht aan het werk van STEN deelnemers.

Deze keer is dit:

'Radio Amateur Museum'

In de vorige Nieuwsbrief werd hij al genoemd, Frans Driessens, de oprichter en eigenaar van het Radio Amateur Museum in Reusel.

Op pagina 3 van deze Nieuwsbrief beschrijft hij kort het ontstaan van zijn museum en zijn laatste aanwinst. Ook schrijft hij over zijn kunst van het wegdoen.

Nieuwsbrief stichting Telecommunicatie Erfgoed Nederland

Samenstelling Rein Simonse

Foto's gemaakt door verschillende deelnemers in de STEN

Wilt u reageren?

Mail naar nieuwsbrief@telecomerfgoed.nl

Website: www.telecomerfgoed.nl

Het komt vanzelf!

Een museum, in de betekenis van het woord, is volgens Van Dale : ' gebouw waarin voorwerpen van kunst of wetenschap zijn bijeengebracht en (althans voor een gedeelte) voortdurend uitgesteld worden.' Hieraan voldoet het museum over de geschiedenis van de "radio", het Radio Amateur Museum te Reusel (N.B.), dat in 1985 haar deuren opende in het Limburgse plaatsje Oost-Maerland. Aanvankelijk was het verzamelgebied zeer breed en na verloop van tijd dus té breed! Bij de verhuizing naar Reusel in 1993 werd besloten om het verzamelgebied te beperken tot dat wat voor Nederland belangrijk is. Vanaf dat moment verdween al ons buitenlands materiaal en kwam daarvoor Nederlands "spul" in de vitrines. Daarover kan de belangrijkste informatie goed verkregen worden door te zoeken in onze rijk bezette bibliotheek. Op radiogebied blijkt Nederland een koploper te zijn geweest! Al vanaf 1916 mochten "amateurs" hier beschikken over zend- en ontvangst apparatuur en werd er driftig geëxperimenteerd! Ook komt uit ons onderzoek dat er in de ons omringende landen (Duitsland, Frankrijk en Engeland) tot 1923 géén radiolampen aan particulieren mochten worden verkocht!

De eerste Nederlandse radiolampen van Idzerda/Philips en Bal/Pope) waren hier al vanaf mei 1918 in de handel

Hiernaast de Idzerda/Philips Ideezet lamp. De aansluitingen bestond uit een E14 lampfitting onder en boven.

De constructeur Idzerda was al actief vanaf 1913 onder de merknaam "WIRELESS" en produceerde diverse ontvangers voor het Nederlandse leger. In Nederland ontstond zo al snel een eigen radio-industrie. Ze produceerden voor de scheepvaart, de PTT en ook voor particulieren: de "amateurs". Idzerda was ook de eerste "omroeper" ter wereld, nadat hij eind 1919 startte met zijn eigen zender PCGG in Den Haag en zelfs muziek ten gehore bracht.

De Idzerda presentatie in het museum

Dit moet mede de oorsprong van de Engelse BBC hebben gestimuleerd toen in 1923 aldaar de verkoop van radiolampen werd vrijgegeven. Van de door de Nederlandsche Radio Industrie in Den Haag (Idzerda) tot 1933 geproduceerde 6300 apparaten zijn er slechts enkele bewaard gebleven. In ons museum zijn wij trots daar nu 4 van te kunnen tonen.

De Idzerda H. F.1

Voor de laatste aanwinst, een H.F.1 uit 1920, is een topstuk. Zij is niet alleen opmerkelijk vanwege haar solide en precieze constructie, maar ook door haar enorme afmetingen en zeldzaamheid. We hopen dan ook, dat dit toestel nog lang in ons museum te bewonderen zal zijn om daarna, in een groot nationaal Nederlands Techniek Museum, voor eeuwig ons technisch kunnen te demonstreren!